

2010 — Учутал сыла

ҮӨРЭХТЭЭНИН ИННИКИ САЙДЫТЫН ТУТААХ ХАЙЫСХАЛАРА

Чурапчы улуусунаагы үөрөх үлэһиттэрин сүбө муньаар үөрэх управлениеттан начальнигын К.К.Чичигинаров дакылата

год
УЧИТЕЛЯ
2010

Угас буол-

бут Саха республикатын үөрөхтээһинин үлэһиттэрин Сүбө муньаар атырдык быйын 18-20 күннэригэр Анылыкка учууталыгар анаар теманан буолан ааста. Муньаахха Саха республикатын үөрөхтээһинин министри А.С.Владимиров бүтүнүгү күнүгэ дыаһыах учуутал хайдах буолуохтаагын, аныгы учууталга туох ирдэбил турарын, дьиэт билиилээх профессионал учуутал дьон киһи, учуутал үлэһиттэр усулуктубута хайдах сайдыахтаагын, уларыттыахтаагын туһунан киһи кэпсэтиннэ ыытта. Учутал сылыннан бары болгомто Президентимит, Правительствомит, улууспут даһалтатын өттүттэн ууруллан үлэ үрдүк таһымна бара турар.

Онтон бийиги иккэ күнүгэ муньаахтыг үөрөхтээһингэ ийэрэр уларыттыларга үлэһит тэрийин туһунан ыытыллыа. Манна, түгэнигэр туһунан, бийигини өйөөн, кытта кэлбит ыалдьыттарыгыгар, бары педагогическай үлэһиттэргэ, салайааччыларыгыгар махталбытын биллэрбит.

Бүтүн улууспутутар барыта 1386 үлэһит үөрөх айттылар үлэһит сылдыабыт, ол иһигэр 569 учуутал, 268 уһуаан педагогическай үлэһит, ол иһигэр эдэр специалистар 15 киһи сана үлэһит кэлдилэр. Бу инники сылларга кэлбиттэн даһа арыах. Үлэһит сыллар учууталлар ахсаанын сылыта аччыар, манна көстөрүнөн, иккэ ангардар ар дьон ахсаанын 4 төсүл баһылар.

Улууспут педагогическай кадрдарын бээс кыл иһинэн ырыстан көрдөхтө:

Үрдүк үөрөхтээх үлэһит ахсаана 15,3% үрдүүр, ол республика көрдөрүүтүгүн 3,8% үрдүк.

Үрдүк категориялаах учуутал 2,3% -нан үрдүүр, республика көрдөрүүтүгэр тэҥнэлэр.

Учууталлар орто саастара ортотунан тэн таһымна турар, ол эбэтэр 38 сааска тэҥнэлэр.

Россия Президентэ Дмитрий Медведев "Бийиги сана оскуолабыт" национнальнай программалар учуутал үлэһит бары өрүттэрин көрүлэһини киллэриг туһунан мыйылыбыта. Онтон кэлэн сылларга хамнас аарылытын механизма уларытан, педагогтар хамнастары биллэрди көрдөтө. Манна инники сыла тэҥнээн көрүүнөн, ордук 2009 сыла үрдэһин 41,4% бэлэттээр, онтон бийыл бастырылыгыттан 1,7% үрдүүр.

Педагог хамнаһа үрдэһинэ иһини үлэһит хаачыстыбатыттан, түмүктэригэр быһачча тутулуктаах буолла. Онтон бүтүн хас бирдии учуутал күннэриг сэраллаах үлэһит түмүктэрдэх буоларыгар кыллар. Онтон бийиги бары биллээбит, үлэһит түмүгэ үөрөтөр өрлөрбүт ситиһиллэригэр тутулуктаах. Манна олохурун ааспыт үөрөх сылын түмүктэригэр тохтурут.

Улууска ааспыт үөрөх дылыгар барыта 4230 үөрөнөөччү оскуолага үөрөннө, бу инники сылларга холооттоххо аччаһыны көрдөрөр. Ордук өр ахсаана Диряг, Ама, Салан, Хатылы, Бэрэ, Чурапчы С.А.Новгородов аатынан орто, Чурапчы начальнай оскуолаларыгар бэлэттээр. Онтон улуус уһуааннарыгар 1500 өр сылдыар. Уһуаан олохурун сылын ахсын үөрөх министрствота ыытар тургутууларыгар тый сайдыытыгар улууспут орлору биллэрэр үрдүк таһымна 52% тэҥнэлэр, бу республика көрдөрүүтүгэр тэн, онтон ахсаан үрдүк таһымна 68% тэҥнэлэр, республика таһымна 45%. Тый сайдыытын үрдүк көрдөрүүлээх уһуааннар: Чурапчытаагы "Мичил", Мугудай, Хадаар, Төлөй, Бахсы уһуааннара, онтон ахсаана: Чурапчытаагы "Мичил", "Березка", Бахсы уонна Улахан-Куул уһуааннара.

Оскуола үөрөнөөччүлэриг үөрөһү ситиһиллэрэ уонна үөрөх хаачыстыбата экин 4 сыла биэр таһымнаах. Ааспыт

үөрөх дылыгар 99,8% ситиһибит, үөрөх хаачыстыбата 52,5% тэҥнэтэ, бу инники сылтан 1,8% уонна 1,3% үрдэһини көрдөрөр. Учутал үлэһит биэр сүрүн түмүгүнэн сылыта биэр калм экзаменига ситиһиллэриг. Калын 4 сыл устата нуучча тыла, литературата, физика, информатика, биология предметтэрин бааллара үрдэһини көрдөрөр. Онтон оскуолаларынан көрдөхтө, сүрүн предметтэргэ нуучча тылыгар үчүтэй көрдөрүүнү ситиһиллэр улуустаагы гимназия, Мырыла, Кытаанах. Математикага үчүтэйик туттардылар Арылаах, Одьулун, гимназия оскуолалара.

Ааспыт үөрөх дылыгар оскуола барыта 377 үөрөнөөччү бүтүрдэ, мантан 10-на үрүт кемүс мэтээллээх, 6-та кыл кыл кемүс. Онтон сылыта медалистар ахсааннара биэр таһымна турар. Ордук дьоруулаах үөрөнөөччүлэргэ утумнаахтык үлэһит оскуолалар улуустаагы гимназия, Чурапчытаагы интернат-оскуола, С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуола, Алаар, Кытаанах оскуолалара.

Калын сылларга бүтүн Россиятаагы госуларственай олимпиада республикатаагы элбигэр кыттыгы хаачыстыбата уонна кыттааччы ахсаана үрдээн иһэриг көрдөрөр. Ааспыт 2009-2010 сс. үөрөх дылыгар 50 үөрөнөөччү суперфиналист буолбуттунан, 22 үөрөнөөччү призэр үрдүк аатын сүтэ. Бэлэттээн эттэххэ, Чурапчы улуустаагы гимназията, Чурапчытаагы орто спортнай интернат-оскуола, С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуола, Алаар, Одьулун, Салан, Болтоно, Чакыр орто оскуолаларын учууталлара үөрөнөөччүлэри олимпиадаларга бэлэмнээбит үлэһит үгүс түмүктэрдэх буолла.

Хас бирдии оскуола коллектива ыччаты хаачыстыбалаах үөрөнөн хаччаһыгар түмүгэр, оскуола бүтэрээччилэр үөрөххэ көрүлэһит сыл ахсын биэр тэҥнэ барар. Абитурентт ыстаабын барылаан көрдөрүүтүнэн улуус выпускниктары 85% үөрөххэ киллэриллэр. Ол иһигэр үрдүк 60%, орто анал үөрөхтэргэ 25%.

Инники ахтылыгыт бастыг учууталларыг ситиһиллэриг эдэр көлүнэ педагогтар иҥиллэбит. Күн тутта ааттылыгыт: РФ үөрэҥиритин туйгунун, СР үтүөлээх учууталын, Д.П.Коркин аатынан ЧРОСИО физика учууталын Г.М.Яковлева, РФ үөрэҥиритин туйгунун, Учуталлар учууталларын, Россия чулуу учууталын М.И.Хотанованы, РФ үтүөлээх учууталын А.П.Федорованы (улуустаагы гимназия), СР үтүөлээх учууталын В.С.Яковлев - Далан аатынан Кытаанах орто оскуолатын математикага учууталын Т.Е.Пономарева.

Үөрөх хаачыстыбатын тупсарга туһуланар үлэһит сүрүнүнэн учуутал идэтин үрдэтигиттэн быһаччы тутулуктаах, кыл аныгы кэм кытта тэҥнэ хардылыгырын туһута буолар. Бу хайыскага быһырылыгы үөрөх дылыгар улуус учууталларын 58% идэтин үрдэтиг буоллаһа, бийыгы үөрөх дылыгар бу көрдөрүү 64,4% тэҥнэтэ, оскуола салайааччыларын 88% анал курстарга үөрөнүүлэр. Онтон ааспыт сыла 40 педагог дистанционнай үрдүк үөрэҥи баһылаата.

Сананы киллэригэ бийиги улууспут педагогтара республикага куруук инники сылдыаллар. Ол курдук, информатикага технологиялар баһылаһына үлэ ыытылар, манна улуус оскуолаларын компьютернай оборудованиенан хааччылы, интернет ситиһиллэр киллэриг үлэһит барда, учууталлар 75% ИКТ курстар үөрэтигит эрээр, манна барытын уроука киллэригит, үөрөх хаачыстыбатын үрдэтигэ толору туһаныгыт бийиги да сүтэ сүөх. Аныгы ирдэбиллэриг хас бирдии учуутал бэйэте сайдыыта, таһымна

электроннай пособины уроука туһаныгыта - бу инники сорулутт буолуора.

Сана көлүнэ стандарттар көһүүгэ бэлэмнэни тэһимнээхтик барда. Бу хайыскага үлэ уһуаан сарттан тэһимнэ ыытылар. 2010 с. кулун тутар ыытылтан уһуаанга орну үөрөһү программагытар федеральнай госуларственай ирдэбиллэр олоххо киллэриллэр 8 уһуаан ылыста. Бийыгы үөрөх дылыгар сана стандартта улуус 10 оскуолага көһүөр. Киллэриг анаан үөрөх министрствотын өттүттэн 6 предметка учебниктаа, 10 кабинеты оборудованиенан хааччылыгыта үлэ барар.

Сана үөрөх дылын көрсө бийиги инникигиттэр өссө биэр үөрөхтээһингэ сана сайдыы сүүрөнэ көрөн эрэр. Ол инники сылларга үөрөх тэһимнэлэриг үлэһиттэриг уларыттылар. Мантан ыла 3 күрүт кэһэнэй, бюджетнай уонна автономнай тэһимнэлэр баар буолуохтара. Бу уустук уларытты киллэригиттэр бары салайааччылар, педагогтар бэлэмнээх буолуохтаахтыг. Онтон, мис санаабыр, бары үөрөх тэһимнэлэриг салайааччыларыгар аныгы көрүлэһит менеджер үөрөхтээх, сатаан үбү суолтуур, оңорор кыахтаах буолуохтаахтар.

Учуутал сылын ыытыгыта бары оскуола коллективтара, нэһимнэлэр актыбылынайдык кытталлар. Сылыта учуутал профессиональнай таһымна үрдүүрүг, аныгы ирдэбиллэргэ, үлэһиттэр уларыттыларга сөптөөх бийиги биэриг улууска педагогтарга аһаан үгүс өрттээх үлэ ыытылар. Улууска 15 учууталлар, 6 илгэччилэр методическай түмсүүлэрэ үлэһиттэр, ол иһигэр эдэр учууталлар түмсүүлэрэ (салайааччы Т.В.Вараксанова), наукаан дьарыктанар учууталлар түмсүүлэрэ (салайааччы М.А.Манастыова). Үөрөх кыһаларын коллективтарыг баалларынан методическай көмө оңоһууттар десаннар ыытылаллар, эксперттай, методическай саһиттэр үлэһиттэр, утумнаахтык семинарлар, педагогическай, аспирантскай аарылар, учууталлар конкурстар, олимпиадалар ыытылаллар. Мантан холбоу оңорон сорогун арылаахха: улууска учууталлар конкурстарын кыһылыаага А.А.Федоров, Мугудай орто оскуолатын географияга учуутала, директор республиканскай турга ситиһиллээхтик кыттан "Знанием победишь" бөлүгэ хаһаайыһынан буолбута Кыһылы 65 сылыгар аналлаах республикатаагы "Кыһылы уроука" конкурска Төлөй орто оскуолатын учуутала А.П.Ильина 1-кы мистэни, Чурапчы орто оскуолатын учуутала П.А.Матвеева 3-с мистэни ыытылар "Үөрөхтээһин социальнай кэһиниһигэ" дьон республикатаагы педагогическай форум иһинэн ыытылыгыт "Үөрөхтээһин маарката" республикатаагы дьарыгыгар инициативнай бырайыактар кураһтыһыллар Г.П.Вашарин аатынан Салан орто оскуола СР үөрэҥи министрствотын Граны, Болтоно орто оскуола 1-кы степеннээх диплом, Чурапчы нэһимнэлэриг Кыһылы уһуаан 2-с степеннээх диплом, Чурапчы улуустаагы гимназията, Чурапчы "Тулукчаан" уһуаана 3-с степеннээх диплом, Бахсы уһуаанын илгэччилэ Мария Саввина "Лучший педагог-мастер ярмарки" бөлүгэ хаһаайыһынара буолулар. Сылыта үөрөхтээһин национальнай бырайыагын иһинэн ыытылар "Бастыг учууталлар" конкурска улуус таһымна үрдүк рейтингтээх учууталлар быһынан Т.Е.Пономарева, Д.П.Куликовина, Т.В.Вараксанова, С.А.Хотанова, П.П.Оконешникова, Т.И.Голыева буолаллар.

Онтон Саха республикатын Президентин Граныг хаһаайыһынан Ж.Ф.Евраткина (Бахсы орто оскуолатын учуутала), Е.Р.Хотанова (Хатылы орто оскуола), Д.Д.Макарова (Салан орто оскуола) буолбуттара. Уһуаан үлэһиттэриг

тэһиттэн Грант хаһаайыһыгарынан П.В.Гладкина ("Улыбы" уһуаан), Т.Г.Захарова (Чурапчы, "Кытаах" уһуаан) буолбуттара. Республикага ыытылыгыт конкурска бастыг программалаах уһуаан салайааччыта Е.С.Иванова аатын күн тутта ааттылыгыт.

Улууспут педагогтара бэйэлэриг уопуттарыг таргатын, 2010 учуутал сылыгар анаан улууска барыта 10 күнүгэ күн сирин көрдө. Педагогтар олохторо даһахтара тупсарыгар, социальнай өттүгүн көмүскэллээх буолууларыгар өйөөһүн үлэһит сылыта ыытылар. Кэлэн 5 сыл иһинэн кинигэни оңорон таһаары, коммунальнай өңөнү тэһимнэ үлэһиттэр кырааан үрдүүр, онтон уопуска көмөгэр айан тэһимнэ туһаныгыта лаппа аччабыта бэлэттээр. Онтон иһигэр хааччылар дьинэр оңорор педагогтар ахсааннара сылыта элбээр. Манна дьартан эттэххэ, бийыг учуутал сылын көрсө улууспут баһылыгар С.И.Яковлев даһаһынан 193 учуутал дьинэ туттарыгар сир анаабыгыгар махталбытын биллэрбит. Онтон Чурапчы нэһимнэлэриг баһылыга И.И.Оконешникова учууталларга анаан 4 квартиралаах дьинэ кыттыгас үлэһиттэриг туттарыгар хайгал эрэ тылларыг аныгыт.

Педагог үлэһит сыналааһын биэр сүрүн хайыскаһынан аттестация буоларын бары биллэбит. Калын иккэ сыла аттестация ыытыгыта уларыттылар көрүлэһит. Аттестация - педагог таһымна сыналааһын, үлэһит түмүктэриг көрүү, инники сорукары туруоруу буолар. Улууспутутар кэлэн 5 сыла анализтаан көрдөххө, үрдүк категориялаах педагог 58%, ол эбэтэр 39% элбэтэ, мантан ситтэриг, 1-кы категориялаах педагог ахсаана арылаһи түһүүгэ бэлэттээр.

Педагогтар үлэһит сыналааһын, кинилэри наһараалааһын үлэһит бийигэ сылыта үчүтэйик ыытылар. Республикатан кэлбит квоталары сөптөөхтүк таба туһаныгы, ону таһымна бийыг учуутал сылынан эбиг "Саха сирин эрэллэрэ" - эдэр учууталлары көрүлүүр сыллаах - 8 бөлүг, ор сылларга үгүс сүбэстээхтык үлэһиттэр ветеранарыгыгар анаан "Саха сирин үөрэҥи систематын бөлүгүтээх ветеранар" - 33 аат, "Саха республикатын оскуола инникигэр үөрөхтээһин сайдыытыгар өңөтүг иһиг" 13 бөлүг эбиг кэлэн туттарылыахтара.

Түмүктээн эттэххэ, общество бийигэ бэйигин инники кэһиниһиг - үүһэр көлүнэни үөрэтиги, илгэһини илгэһээр. Ор күннэ бийылыһынан дьоруун уонна кыһын толору арылар уонна сайдылар сорукаахтыг, ону быһаарар сүрүн усулуктубуаан учуутал таһымна, үлэһиттэр аһаһылыах үлэһит күнүгэ көрсөр аһаһылыах үлэһит үөрөнөөччүлэр олоххо таба суолу буалларыгар көмө, тэрэх буолар. Үлэһит ураты инициативтээһин бары сөптөөхтүк өйдөхтө-ахтыг.

К.К.ЧИЧИГИНАРОВ,
улуустаагы үөрөх управлениеттан
начальнига.

ПОЭТ ДОБОРБУТ СҮРЭХПИТИГЭР БААР!

Дыншгээх поэт дууhalаах киши - поэт Семен Романович Данилов - Роман Данилов. Чурагчыга ардларын аатын псаломхои огосгубут илэи суруйгычы баяр, онгон бишдрэ - киши Степан Феоктистович Софронов тух кыһалтаттан итгиниң ааттамгытын ылыбэтич. Билиги кишибэт буоларына, улахан олурбаттан Роман Данилов дэи буолбута.

Айылыраттан этитилээх поэт Семён Петрович Данилов айар үлэтин үгэнигэр сымдара, быһини Сэмээммит киинин олус дэн ытыктыыра, сүгүрүйэрэ. Айар баарта буоларына кун-түүн күүһүрөн испитэ, иһинэ гыһан айбыт абатын аатын псевдоним оҥостубута, ити курдук саха ааһааччыларыгар Роман Данилов диир поэт баар буолбута.

Семен Романович Давылов - Роман Давылов төрүтгээх-уустаах сиргэ Чакыр нэхилэстэр Чурапчы оройуонунтар 1935 сыллаахха балаган ыйын 1 күнүтөр кэлхэстээх динэ кэргэннэ төрөөбүтэ. Ага дойдун Улуу сарыттын сүтүн-курданын, эрбиин-кыһалгытын оро сааһыттан этинсэн-хаанынан биһит дьоннортон бивердэстэрэ этэ. Ол да иһин Роман Давылов үчүтэби көрөхсөһүн, дьон-сэргэ сиппийиһигинэн үөрүү иэйбэтэ олус куука сайдыбыт кыһыттан бивар.

Олоххо-дьяххаса, дьон-сэргэ ортогулар
күнн туһунан кунһарын саңгарар кинин
булбаансын, эдэр кини сиэринин "качуйи да
ыйыт" (бэйэтин тыла) күннүрүгэр дьаал-
рыгар даары: "Оо, Сэмэн барахсан!" дьэиэтэ
элбэри эгэр, өйдүгөр-санатар. Ураты сы-
наарас майгылыаара, аһыгытаа, дотор туһутар
доролон да буоларын кэрэйбэтэх уол орто
дизин, дьэиэтэр, күнн этэ буоллара. Роман Да-
төлөв поэзия кырдыллар тэнит үктөөмө,
көлүөнэттигин народнай поэттар Иван Гого-
лев уонна Саваа Тарасов үүнөн-сайдан тах-
сыбытгара. Онон күнн күнн туттара, си-
эһиһиһиһиттэ: үөсөрө.

Минь Семен Романович Давыдовы - Роман Давыдовы "Эдэр комсомолец" хайлаанка. Чурашчыгларыгдуу аштыныгбутирхот, улалар-эбит кэмнэ багыспатарым. Ол онугтар, этэр-эбт дашы, даагырын торообут-уоксэбэбит Чурашчыглар тулзирэбит, ололун-даагаын тургутун огостубут кэмлэр көрөсүбүт эбешкен. 1967 сыллаахха сайын "Сага олох" редакциятылар тийдир. Очиготун хоһоон суруйарым Олох Михаил Стреланинсий дини Уус-Алдантан төрүттээх, куустээх-уоктаах, ба-чыгырас киһи баара тизээлээн көмөтн кы-тарыгустан халдьааста. Тутуһуу буолла. Алдрина киһим тонолоогунан муһуһуу тоду сиэлэйдэн кыбаста, хаан-билик буолтум. Сэ-сэн ойон туран бөгөүлө суох хайамагынан ашунуу хаанын сото-сото: "Сэмэн, дойдор, уоксуй, хоһоонунан таһаарыахпыт", - дээн сэлэбирэппитэ. Кален бу быһылаан туһунан Сэмэн "Бу Сэмэн Туматы куһаҥн хаанын төрдн киһи оҥорбут дыһунан бийэти буол-ла", - дээн 50 сыаһын тутуһулунан бэлэ-тэхиниэтэ кырдык-хордуук үтүөлээх киһини туттан туран сээрэгээн дьону күдэлгээбитэ уонна бэртээхэй анаабыл хоһоонун ааҥн бээрэбитэ, ону кэлэн "Ум-сулдан дээн кыныгыгэр киллэрибэ"эбитэ. Семен Романович "Суруйааччы дөгүттор-бо" дини бүтүн бөлөх хоһооннору суруйта-лаабыта, юмэ ол курдук дьон үтүгүтүн ди-ринтэж өйдүүр ураты дьоруудаа.

Семен Романович Давыдов - Роман Давыдов туһунан, дингэр, куды кэлбэҕэр, үөрөкөтө, ыстыһынак сааһан ахтара элбэҕэ. Олортон чогуу бир түгүһүгэ тохтууу. Ол - элбик Саха сирин Суруйааччыларын сөххүтүр чилиэтин ыһыллал Россия Суруйааччыларын сөххүтүр ыһыллыһытын тэрийин бөлүгү.

руоһа эгэ. Очкулорго
Союздуг бэрэбыһын-
һатын председател
народный поэт Савва
Тарасов эгэ. Сэмээн бар
самантыйи жэти
ойуобуга. Рекоменда-
ция биэрэр киһини
төрдөөһүн буолла.
"Эдэр коммунист"
хаһыакка үлэстэргит-
тэн билэр уоһа кыһан
аһылар, өйүүргэ баһым
юһи Анастасия Сав-
винска Сыромятска
баара. Олорор дыһын
бу дээн бэлбөһүн. Ол
да буоллар, суруйаач-
чы Василий Протопо-
пов - Кулантай оло-
бут дыһыттар баар бу-
луустарын сэрийбим.
та-һаһага уларыйан ха-
һыданан элэскөйдөнөн
Күһүңгү сыһас күн. Дө-
көһөм Анастасия Савви-
ншампанска, үлүгүэй ха-
атыһласта. Күн ивөөс а-
быг аанын булуһубут.

Анастасия Савицкая үерэ-нэтэ Сэмэни
иууһан иэрдэтэ, сарсын сарсыарда 9 чааска
кэпсэлиир сургуу суруйан бэрэбэх буолла.
Олорун-дьаһарын ыһыталаста, үчүгэйдик
сылдырыттан үөрэрин бислэрдэ, хоһоон-
уот ыһылыттынан Сэмэни олус хайрата,
хайааттан, суруналтан суруйууларын
аарар эбит этэ, түмүтэр арда да көрөбөт
буолуон этэ дүгэ. Ардыбыт шампанскийбытын:
"Бу аһы аһаабат буолан турабын", - диэхтэ
этэ. Ыларыһаар эбит этэ. Сүрдүөх үчүгэйдик
сөһөргөһүн атаартаата. Сэмэни билини Ана-
стасия Савицкаяны ити түбэх көпсөтөбөт
буоларын хаһтан билиэхтэбит баары?

Роман Давитович поэт быдтыгынан бары билеткэллөр. Мин ити янжы юмат үчүксөз-жүрүмдөмдөн, сатирикческэй хоһоонорго олук үтүрүшкөн суруйбарын, көмөрлөмдөм уонна эссе кытас форматтын кыһаа-хоту тутан суруйбарын, тэпкээр суох редактор буоларын эбеп бигэрдим эгэ.

Чурагчыга бүтэһинээхтик олохсуй-
уодуттан ыла суруйааччы быһылынан
дйуора тахсыбыта. Ол эрээри кини "Сага
олох" хаһыат редакциятыгар тута кэлбэтэр
быһылаар, оройуоннаагы кэлэч ситимин
тэрлэттигэр өр үлээсэбитэ. Кини республика,
хотугу оройуоннар хаһыаттарыгар эппи-
эттиир секретарьтынан үлээсэбэтэ буолан, ре-
дактор, хаһыатчыт быһылытынан култуура-
та олох үлэсэ.

Роман Данилов поэт бичимастынан дээр дээр оюу кытары ыкса сибөөстөх. Дил-сэргэ санаатун-оноотун таба атарга туулунара, чурагчылар олийин Самзанын түмөттөрү, киле хохосун ырыа онорон кынааттан өзүгүлдээр, кулугура үлөйттөрү ыштар дыгалаларыар субо-сору ынал-лара. Сөтүк киши дөнгө-сэргээр чыгуна.

2008 жыл саас олохтон барбыт дөрөрбүт Семен Романович Давылов, теңе да ыраакан натырыга мдлаган сырыттар. "Анныых

көмүс саргын", "Умсулган", "Махтал палы-
ка, даяхтарга", "Көпкүрү да көпсөмөй,
кулдугу", "Торсуспүт күтүп дымум" деген
суруян хаалдарбыт кыялгаларын мүнөзгө
ыйлааххана, Сөмөй бу баянды, кур бөйүгө
кубулдубаңка этен-палын барарга дыйы.
Посом, аворулдубут олох туһунан саапа,
дордоттор тустарынан үгү ойдулуп барыта
баар Роман Давылов олох үнүтүр үкөт-
нирэгтен түмүктөйүнөңөң саапага калтар
дизри тилэри олодо олуус үчүлөйдик ити кы-
ялгаларытар оһуор курдук аныкыйлан хаал-
быт обит ээ, дордоттор. Ити ээрбөн, арааһа,
дынтээк пөөт эрө ийиэ кута-сүрө ситкэ эр-
дизр буолуо оһоробун. Кыйа, бийлэһи баара
буоллар, 75 сааһыт туолан үөрө-юһө, мөһө-
һүө, тулсары бийлээххитик бөлүгүрүөстөһө
буруотун үрөн уһарыта-уһарыта сэлэр-
гити олодоххо эһэ.

Семет Романович СГУ саха салаатын үөрөхтөн бүтэргөтө уонна тута хэриэстэ журналист, оҕиркит быһыылыынан быһын барбыта. 1998 сылтан Россия Суруйааччыларын Союһун чилиэнэ, СР Бөһүтөн түгүлү, СР "Журналистарын Союһун журналисттара килэрийт кылаатын иһин" номинация лауреата, ырыа искусствоһугар СР Президентин Граньы, "Тражданскай килбэи" болот хаһаайыта, Чурапчы уонна Чакыр нойһиллэтэрэин, Чурапчы улуһун Бөһүтүтэах пражданиннара этэ. Өсөө да айар-тутар баҕыаара, поэт быһыытынан тупсан, диригээн испэтэ. Миннааха биер суоту болоттоохтоо, мин Чурапчы улуһун литературатыра дьосурдаах итчаттарын итээн-үөрээн таһаарылаха үтүөлөөх. Оку өбдүүлэрэ Ийикөөттөй Лейля, Дмитрий Эверстос - Диригэсэй, өбдүүбүт Туварча, Айыл, Сомор, мин, кутуэтэ Александр Дунаев, балта Россияни Романовна Дунаева.

Мин Сахан сэрхээр
Мичвай, хун, өрүүтүн!
Бишвэлээр хүнлээр
Битээр күндүтүр – дин Роман Дави-
дов лээт нэ сүрөөгтөн ошгөр тыгдарынан бу
дворс ахтайбын түмдүгүүбүн.

COGN TYMAT

Банк со 100% государственным капиталом

РоссельхозБанк

www.rshb.ru

Вклад 10 лет РСХБ

платежная

карта в подарок*

г. Якутск, ул. Курашова, 28/1, тел.: 34-50-68
ул. Лермонтова, 62/2, тел.: 43-41-03
И в Дополнительных офисах Банка
в улусах республики

* При открытии вклада «10 лет РСХБ» по желанию вкладчика, ему может быть открыт счет и предоставлена карта Visa Instant Issue в рамках тарифного плана «Персональный» без взимания комиссии за обслуживание карты.

ОАО "Россельхозбанк" Генеральная лицензия Банка России №3349

Срок открытия вклада и приема первоначального взноса - с 20 июля по 20 октября 2010 г.

С нами надёжно!

контакт-центр 8 800 200 02 90
звонок по России бесплатный

реклама

“Салга олох” редакционной-издательской холбоонукка 1.09.2010 с. офсетка бачээтэннэ.
07. Хаймат нэдиэлэбэ үстэ: олгуорунньукка, чэллээгэ уонна субуотоба тахсар.